

1. Inleiding

Voor u ligt meerjarenbeleidsplan van Stichting Senia voor de periode 2016-2020.

Na de eerste 5/6 jaar van groei zijn we in een situatie aanbeland van een financieel gezonde, stabiele organisatie, met ruim 120 vrijwilligers en 4 part-time beroepskrachten.

Doelstelling

De doelstelling blijft dezelfde, namelijk dat we 'georganiseerde reizen door cultuur' aanbieden. Senia brengt senioren bij elkaar in interessegroepen, biedt hen ondersteuning in de vorm van leeswijzers, muziekwijzers, discussiewijzers of andere vormen van instructiemateriaal.

Aan het begin van dit beleidsplan zijn ruim 850 groepen bij de stichting aangesloten, één voor één uniek en zeer zelfstandig, maar gevoed vanuit één landelijke organisatie.

Stichting Senia richt zich vooral op 50-plussers. Het dagdeel waarop de oprichtingsbijeenkomst plaats vindt, bepaalt grotendeels welke leeftijdsgroep er deel neemt. De meeste oprichtingsbijeenkomsten richten we overdag op.

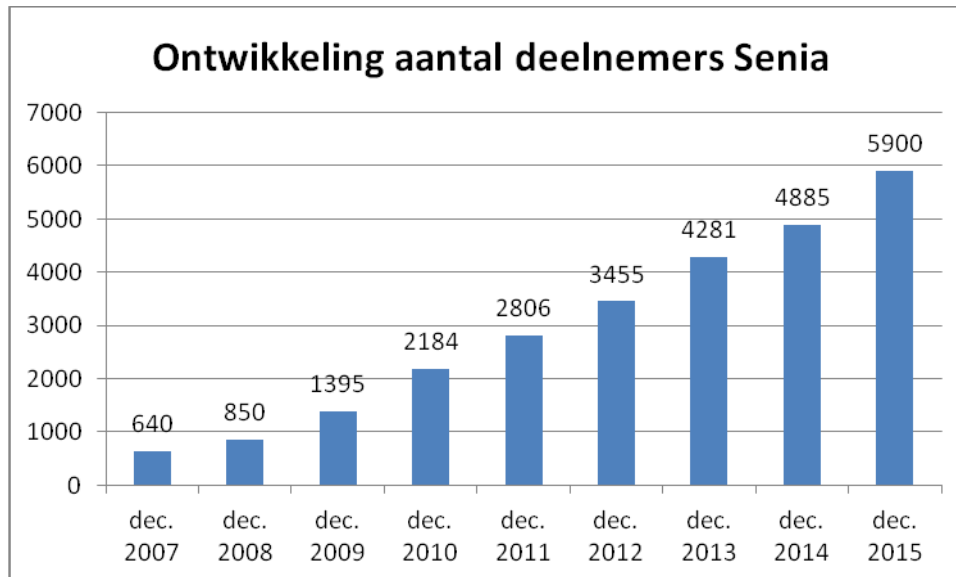
Los daarvan zijn jongeren natuurlijk van harte welkom. We realiseren ons alleen wel dat ouderen graag met jongeren in groepen zitten, maar dat dit andersom vaak niet het geval is.

Ambitie in hoofdlijnen voor onze stichting 2016-2020

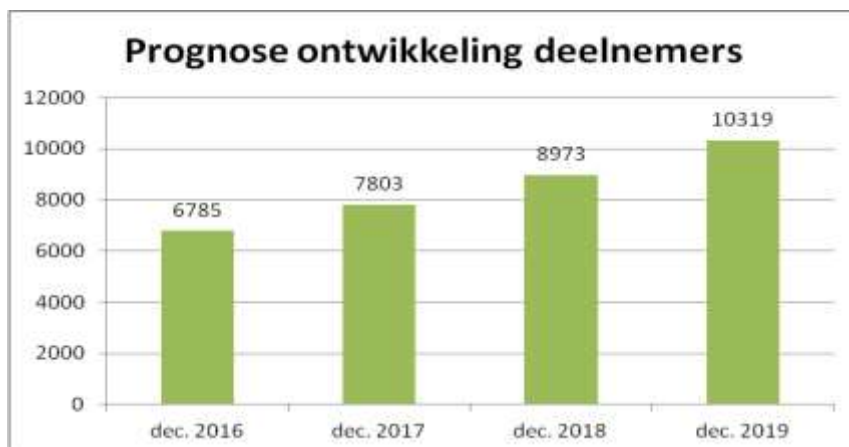
- Het is onze ambitie om uit te groeien tot dé landelijke organisatie die mensen met eenzelfde interesse op het gebied van cultuur met elkaar in contact brengt en inspireert.
- Een tweede kenmerk van onze organisatie is het vrijwilligerswerk. We willen een organisatie zijn/worden waar je graag als vrijwilliger wilt werken. Je vak bijhouden, andere mensen ontmoeten, landelijke ontwikkelingen volgen, dat doe je als vrijwilliger bij Senia.
- We stellen ons verder ten doel om de samenwerking met andere organisaties zodanig te verbeteren dat de faciliteiten voor leesgroepen en andere interessegroepen verbetert. We streven naar 'keten-afspraken' waarbij wij op de achtergrond afspraken maken, en de klant/deelnemer daarvan de voordelen ervaart.
- De komende jaren zullen de oprichters van Senia afscheid nemen van de organisatie. We moeten daarop anticiperen en al tijdig starten met en overdragen van kennis.

2. Groei interessegroepen

In dit hoofdstuk beschrijven we de groei van het aantal deelnemers en (interesse-)groepen. De afgelopen jaren hebben we vooral leesgroepen opgericht, maar ook geëxperimenteerd met museumgroepen en muziek-luistergroepen. Eerst de ontwikkeling tot nu toe:

In bovenstaande tabel is te zien dat we sinds de oprichting hard gegroeid zijn, de laatste jaren met gemiddeld 21% per jaar. Naar mate het aantal deelnemers toeneemt, wordt het natuurlijk moeilijker om met zo'n zelfde percentage te blijven groeien. We zetten daarom bescheidener in, namelijk op een netto groei van 12% per jaar.

De uiteindelijke ontwikkeling, de netto groei, is de uitkomst van een grote toename van deelnemers van ca. 30%, verlaagd met de opzeggingen van ca. 15%. Een dergelijk verloop zijn we als normaal gaan beschouwen. Het ontbreken van een goede match in de groep, verschillen in niveau en interesse, en verandering in persoonlijke omstandigheden, waren in de afgelopen jaren oorzaken voor de doorstroming. We verwachten daarin geen wijzigingen.

Hoe gaan we groeien?

We richten nieuwe groepen op in heel Nederland. Daarbij zijn de regionale 'ambassadeurs' cruciaal. We gaan in de komende periode veel energie steken in werving en bijscholing van deze ambassadeurs.

Ambassadeurs werken nauw samen met leden van programma-werkgroepen bij het oprichten van groepen andere talen, en groepen filosofie, muziek, etc.

Aan de programma-werkgroepen vragen we jaarlijks om aan te geven waar zij kansen zien voor het oprichten van nieuwe groepen;

Jaarlijks werken we de doelstelling van een groei van 15% uit in een praktisch haalbaar werkplan.

---

3. Aanbod aan de Senia interessegroepen

Bij het schrijven van dit beleidsplan telt Senia 835 leesgroepen en 15 museumgroepen. Wat die laatste betreft: eind 2015 veranderden we de werkwijze, wat betekent dat we niet meer volgens dezelfde methode nieuwe museumgroepen zullen oprichten. Wel zullen we vanaf 2016 poëziegroepen en muziek-luistergroepen oprichten.

Leeswijzers en muziekwijzers

De dossiers met discussiethema's, onze zgn. leeswijzers / muziekwijzers / poëziewijzers, vormen de belangrijkste input voor de groepen - naast het feit dat we mensen concreet met elkaar in contact brengen om de groep op te richten. Jaarlijks laten we per programma nieuwe dossiers (leeswijzers, muziekwijzers) samenstellen door deskundigen/deelnemers van onze werkgroepen. En indien nodig laten we deze door externe freelancers schrijven.

- De komende jaren stellen we jaarlijks leeswijzers samen voor de leesgroepen literatuur (zowel Nederlandstalig, als Frans, Duits en Engels), voor leesgroepen geschiedenis en filosofie, klassieken en biografieën.
- We stellen muziekwijzers samen voor de nog te ontwikkelen muziek-luistergroepen.
- Er komen lees- & kijk-wijzers voor groepen kunstgeschiedenis.
- We gaan poëziegroepen oprichten en daarvoor leeswijzers samenstellen.
- Initiatieven voor nieuwe programma's omarmen we als deze passen in de doelstelling en er vrijwilligers/deskundigen te vinden zijn om ze uit te werken.

Verbreding van het aanbod

Bij het begin van de periode van dit beleidsplan zijn de volgende programma's in voorbereiding:

- o voorjaar 2016 – proeven met muziek-luistergroepen. Vanaf maart/april willen we de eerste nieuwe groepen oprichten.
- o najaar 2016 – leesgroepen poëzie, en lees-en kijkgroepen kunstgeschiedenis
- o voorjaar 2017 – leesgroepen levensbeschouwing en leesgroepen Spaans

Zomer-activiteiten

In 2015 boden we voor het eerst kortdurende thema-leesgroepen aan in de zomerperiode. Toen was het thema 'Zonen over hun moeder'. We gaan dit aanbod de komende jaren

herhalen omdat het prima bijdraagt aan onze doelstelling. Juist in de zomerperiode zijn mensen op zoek naar contacten in hun omgeving en inspirerende activiteiten.

We streven ernaar om jaarlijks in januari het thema vast te stellen en uit te werken.

Bij de organisatie van het zomerprogramma worden ambassadeurs betrokken – als zij dat willen – en verder werven we vrijwilligers voor deze klus op ad-hoc basis.

Museumgroepen

Voor oprichting van deze groepen hebben we gekozen voor een andere werkwijze: via de website kunnen mensen zich opgeven als belangstellende. Als zich meer dan vier mensen hebben aangemeld, brengen wij hen met elkaar in contact, zodat ze verdere afspraken kunnen maken. Senia levert hen een aantal museumwijzers om mee te starten en daarmee houdt onze bemoeienis Senia op.

Samenwerking met Rijksuniversiteit Groningen

De samenwerking met de Rijksuniversiteit Groningen willen we ook in de komende periode graag voortzetten. Studenten maken leeswijzers en museumwijzers, en doen bij Senia ervaring op met doen van onderzoek.

---

4. Excursies

Naast vaste groepen waarin mensen voor langere tijd meedraaien, bieden we de mogelijkheid om op individuele basis in te schrijven voor excursies. Senia-leden en hun introducés zijn blijken erg geïnteresseerd te zijn in begeleide excursies: verkenning van oude binnensteden, erfgoed-musea, architectuur en (beeldende) kunst.

Vanaf 2016 bieden we vier excursiemogelijkheden per maand aan. Jaarlijks staan in het stadswandelingen op het programma, in de zomer daarnaast ook beeldentuinen, en in de winter concentreren we ons op de bezichtiging van gebouwen. Een aantal daarvan zijn erg geliefd en die rondleidingen blijven we herhalen, bijvoorbeeld in het Scheepvaarthuis, De Bazel en het Concertgebouw, alle drie in Amsterdam.

Aanmeldingen

Over het algemeen zitten de excursies snel vol. Het is niet altijd makkelijk om de belangstelling van te voren goed in te schatten. We merken echter wel dat er voor tentoonstellingen in grote musea altijd veel belangstelling is. Daarnaast proberen we met de excursies aan te sluiten op boeken die op de boekenlijst voorkomen of anderszins in de belangstelling staan.

Excursies die snel volgeboekt waren, herhalen we. Dat kan echter nooit dezelfde maand – vanwege de afspraken die gemaakt moeten worden met gidsen en (museum-)organisaties.

Werkgroep

De voorbereiding en uitvoering is in handen van een stevige werkgroep, met mensen die zelf van deze excursies houden, maar ook enthousiast zijn om ze voor anderen te organiseren.

We overwegen om 'Vrienden van Senia' voorrang te geven op de inschrijving bij excursies. Dat kan alleen als er sprake is van donaties van een bepaalde omvang, we denken aan 100 euro.

---

5. Mensen met een beperking

Als mensen met een beperking belangstelling hebben om aan onze groepen deel te nemen, proberen we zoveel mogelijk binnen 'gewone' groepen ruimte voor ze te maken. Op die manier zijn er veel mensen met een beperking in zien of horen of mobiliteit bij reguliere leesgroepen aangesloten.

Als er behoefte bestaat om een speciale groep te vormen, proberen we daarin te voorzien. Zo zijn we van plan groepen te vormen van mensen die een gehoorprobleem hebben, en die bijvoorbeeld door het inschakelen van een schrijftolk toch als leesgroep kunnen functioneren.

Groepen van blinde en slechtziende mensen zijn via Stichting Blindenpenning bij Senia aangesloten. Daarnaast zijn er blinden en slechtzienden individueel bij leesgroepen aangesloten. Aan deze mogelijkheid gaan we meer bekendheid geven.

Voor het bieden van extra faciliteiten zullen we middelen inzetten die we werven met Stichting Vrienden van Senia.

---

6. Speciale projecten

We staan open voor speciale projecten als we daarmee bijdragen aan toegang van mensen tot het culturele aanbod. Bij aanvang van dit beleidsplan is Senia actief betrokken bij de organisatie van leesgroepen op verschillende ROC's. De betrokkenheid uit zich in het mee-organiseren, en de werving van vrijwilligers onder de deelnemers van onze leesgroepen.

Er kunnen zich ook interessante projecten aandienen met andere samenwerkingspartners, bibliotheken, welzijnsinstellingen, stichtingen voor lotgenotencontacten.

Voor deze speciale projecten zullen we projectsubsidie aanvragen bij landelijke fondsen, en ook een beroep doen op de middelen van Stichting Vrienden van Senia.

---

7. Contact met deelnemers

We streven ook bij een groter wordende organisatie naar contacten met deelnemers die door hen als persoonlijk en vriendelijk worden ervaren. Zowel de staf, als de ambassadeurs en de programma-werkgroepen spelen een rol in de contacten met deelnemers en groepen.

Na oprichting

In de periode na de oprichting houden ambassadeurs contact met de groepen. We willen daarmee bijhouden of nieuwe groepen goed uit de startblokken raken. Om dit 'nabellen' te

faciliteren, ontvangen ambassadeurs elke week een overzicht van de groepen die in die week voor het eerst bij elkaar zullen komen en welk boek/muziekstuk/museum ze dan bespreken.

Uitwisseling en workshops

Jaarlijks organiseren we per programma kleinschalige regionale ontmoetingsbijeenkomsten waarin contact en uitwisseling centraal staan.

Via workshops ondersteunen we deelnemers die extra kennis willen opdoen.

Het 'beheer' van de bestaande leesgroepen

Er is sprake van doorstroming, ca. 15% van de deelnemers stopt jaarlijks. We zijn de komende jaren actief in het aanvullen van bestaande groepen, op de volgende manier:

- Onze website biedt de mogelijkheid aan groepen om zelf een oproep te plaatsen
- Midden in de zomer voeren we een actie om voor groepen die te klein zijn nieuwe deelnemers te werven.

Voor de bemiddeling tussen bestaande groepen en nieuwe deelnemers is een belangrijke plaats weggelegd voor de regionale ambassadeurs. Een verbeterde website maakt het mogelijk dat aanvragen van belangstellenden worden doorgeleid naar de ambassadeur van de betreffende provincie/regio.

---

8. Vrijwilligers, de basis van Stichting Senia

Onze stichting heeft zich ontwikkeld tot een organisatie waarin de deskundigheid van vrijwilligers centraal staat, ondersteund door een kleine staf. Vrijwilligers brengen de kennis in over geschiedenis, literatuur, filosofie, muziek, kunstgeschiedenis en nog veel meer thema's. Vrijwilligers zijn ook de motor achter de oprichting van nieuwe leesgroepen in hun eigen regio. Bij het schrijven van dit plan waren er ruim 120 personen als vrijwilliger aan Senia verbonden.

Aantrekkelijk zijn voor vrijwilligers

Zoals we in de inleiding stelden, willen we een aantrekkelijke organisatie vormen voor vrijwilligers. In de eerste plaats omdat je je vak bijhoudt en actief bent op een (ongeveer) vergelijkbaar (inhoudelijk) niveau als je deed in je werkzame leven. Eraan bijdragen dat anderen – de vele deelnemers – profijt hebben van je kennis en ervaring, is daarvan de uitkomst.

Ook als vrijwilliger kom je bij Senia mensen tegen met eenzelfde interesse, net als de deelnemers, maar dan op een ander (landelijk) niveau. Senia biedt een programma van bijscholing en inspiratie. Het programma wordt elk jaar vastgelegd in een werkplan.

Wat doen vrijwilligers

1. Ambassadeurs

De leesgroepen worden opgericht door ambassadeurs. Zij organiseren de informatiebijeenkomsten in hun regio en onderhouden met de groepen in hun regio de contacten bij de start. Voor de literaire en geschiedenis-leesgroepen streven we naar

kleinere regio's: bijvoorbeeld een deel van een provincie zoals het Gooi of de Betuwe.

2. Werkgroepen rond elk programma

Rond alle programma's stellen we werkgroepen samen van deskundigen en deelnemers van leesgroepen. De werkgroepen ontwikkelen hun eigen werkwijze, en voorzien zelf in secretariaat, gespreksleiding.

3. Vormgevers, perscontacten, administratief medewerkers

Er zijn vormgevers voor de discussiedossiers, mensen voor de perscontacten, en voor het verwerken van aanmeldingen.

4. Begeleiding excursies en workshops, adviseurs, onderzoekers

Senia kent verder mensen die excursies begeleiden, workshops opzetten, leesgroepen begeleiden, onderzoek doen.

Vrijwilligersbeleid

We hebben een vrijwilligersbeleid vastgesteld. Elke twee jaar evalueren we dit beleid.

---

9. Communicatie

Een belangrijk onderdeel van het werk is de communicatie met alle betrokkenen bij Senia. We onderscheiden de volgende doelgroepen:

a. Potentiële belangstellenden

Via huis-aan-huisbladen, via onze website en andere digitale middelen leggen we contact met potentiële belangstellenden om nieuwe groepen op te richten.

b. Deelnemers van groepen

Het doel van het contact met de deelnemers is om de groepen prettig en zinvol te laten functioneren. Dat laatste is het geval als we tijdig kwalitatief goede leeswijzers/muziekwijzers kunnen leveren, adequaat vragen kunnen beantwoorden, en interessante excursies en workshops kunnen aanbieden.

Met het collectief van deelnemers onderhouden we contact via de maandelijkse digitale nieuwsbrief. Met individuele deelnemers voornamelijk via e-mail en telefoon via ons kantoor in Olst.

c. Vrijwilligers

Er is een brede ring van betrokkenen bij de stichting, zie de vorige paragraaf. We informeren hen meer en gedetailleerder dan de deelnemers. Enkele keren per jaar maken we een uitgebreide 'stand van zaken' over ontwikkelingen binnen Senia.

d. Freelancers en studenten

Met de freelancers houden we jaarlijks contact vanwege de opdrachten voor

leeswijzers. Ze zijn geabonneerd op de nieuwsbrief en blijven op die manier op de hoogte. Met de studenten (met name in Groningen) onderhouden we contact via docenten en via de wetenschapswinkel, en door eenmalige instructie voordat het schrijven van leeswijzers begint.

e. **Bibliotheken en boekhandels**

Steeds meer bibliotheken en boekhandels willen met ons samenwerken naar mate we groter worden, en de leesgroepen succesvol blijken te zijn.

De contacten zijn er van onze kant op gericht om het (collectief) lenen van boeken door leesgroepen te vergemakkelijken. En natuurlijk vormen de bibliotheken een uitstekende uitvalbasis om nieuwe groepen op te richten.

We zetten ons ervoor in om met koepels van bibliotheken het uitlenen van boekenkoffertjes aan leesgroepen te vergemakkelijken.

Voor bibliotheken brengen we enkele keren per jaar een speciale nieuwsbrief uit.

f. **Uitgevers**

We zijn in 2015 begonnen om de banden met uitgevers aan te halen. Eén keer per jaar sturen of brengen we de leeswijzers van de boeken uit hun collectie.

Ook voor uitgevers maken we een of twee keer per jaar een speciale nieuwsbrief.

Digitale nieuwsbrief

Het belangrijkste communicatiemiddel bij de start van dit beleidsplan vormt de maandelijkse digitale nieuwsbrief. Met een bereik van meer dan 7000 adressen is de nieuwsbrief niet alleen een communicatiemiddel naar de deelnemers, maar ook een belangrijke bron van werving voor activiteiten, en van nieuwe vrijwilligers.

Social media, internet en intranet

Senia is actief op Twitter en op Facebook.

En uiteraard houden we onze website up to date. Een vernieuwde website moet de komende jaren een grotere rol gaan spelen in het contact met (potentiële) deelnemers.

Voor de vrijwilligers streven we naar een goed toegankelijke vorm van intranet via ons ERP-administratiesysteem van Afas.

---

10. Organisatie van Stichting Senia

Stichting Senia heeft begin 2016 vier part-time personeelsleden in dienst op de volgende functies:

- Directeur voor de algehele leiding, coördinatie van werkgroepen en activiteiten,
- Coördinator voor het vrijwilligerswerk, oprichting van en contacten met leesgroepen, en de financiële administratie.
- Twee administratief medewerkers voor ledenadministratie

Bij het in dienst nemen van het vierde personeelslid, is de kantoorruimte te klein geworden. Begin 2016 zullen we samenwerking met de drukkerij waarmee we het gebouw delen, een plan voor uitbreiding van het kantoor uitwerken.

Leden van de Raad van Toezicht zijn begin 2016:

- Theo Wernsen, voorzitter
- Margot Jager
- Margreet van Krugten
- André Schoonderbeek
- Marianne Sieverding

In de loop van de komende jaren treden volgens rooster verschillende leden van de Raad af, die vanaf het begin meegewerkt hebben om Senia op te bouwen. In 2016 zal dan ook aan de hand van een functieomschrijving de werving gestart worden voor nieuwe RvT-leden.

Interne organisatie

De directeur bestuurder is eindverantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid, en legt daarover verantwoording af aan de Raad van Toezicht.

Voor de uitvoering zijn op verschillende niveaus taken gedelegeerd. In de komende periode gaan we gedelegeerde bevoegdheden en verantwoordelijkheden verder uitwerken.

Een voorbeeld vormen de werkgroepen die de boekenlijsten/muzieklijsten/museumlijsten samenstellen. Hun taken zijn:

- Een keuzelijst samenstellen die aansluit op de wensen en behoeften van de deelnemers.
- Discussiewijzers maken of laten maken, die voldoende informatie geven, ondersteund zijn maar ook de deelnemers uitdagen.
- Assisteren bij de oprichting van groepen – wat begin 2016 geldt voor alle werkgroepen, behalve Nederlands en geschiedenis.

Wisseling van de wacht

Het verder vastleggen van wie, wat en hoe in de organisatie is niet alleen noodzakelijk omdat we groter worden, maar ook omdat in de komende vier een wisseling van de wacht zal plaats vinden. We zagen het al bij de Raad van Toezicht, maar ook onder het personeel zullen de mensen van het eerste uur plaats maken voor een nieuwe lichterling.

Dat betekent dat nieuwe mensen ingewerkt gaan worden, en taken langzamerhand worden overgedragen.

Overleg-groepen

We kennen enkele vormen van afstemming en overleg. De komende jaren zullen we taken en verantwoordelijkheden op elkaar afstemmen, criteria voor deelnemers aan deze overleggen formuleren, en de werkwijze vaker evalueren.

Bij aanvang van dit beleidsplan kennen we overlegvormen voor de verschillende werkgroepen, voor ambassadeurs (zowel landelijk als regionaal) en om incidentele activiteiten en evenementen te organiseren.

Financieel beleid

Het financieel beleid van Senia is de komende vier jaar gericht op het bereiken van een stabiele organisatie, die kan bestaan los van de oorspronkelijke oprichters, zowel in de staf als in de Raad van Toezicht. Daarvoor is het noodzakelijk dat er in de leiding kwaliteiten worden toegevoegd op het terrein van PR en inhoudelijke coördinatie van werkgroepen.

Om een ruimere financiële armslag te krijgen, hebben we in 2015 Stichting Vrienden van Senia opgericht. Deze stichting beschikt over de status van Culturele ANBI, waardoor het fiscaal aantrekkelijk is om giften te doneren. We willen de Vrienden Van stichting de komende jaren verder ontwikkelen. Voor deze stichting is een afzonderlijk beleidsplan geschreven.